

[Landbrugsministeren.]

stemmelse er der nu opnået det, at man kan regne med, at der kommer jord nok frem til oprettelse af nye brug, hvorimod det ikke er tilfældet med hensyn til det andet punkt, fremskaffelse af tillægsjord til de indeklemt husmandsbrug. Hvis dette spørgsmål skal løses, må der skaffes jord dér, hvor disse brug ligger, hvorimod der ved oprettelse af nye brug ikke er noget i vejen for, at man kan oprette brugene dér, hvor jorden kan fremskaffes. Men da overgang ved arveoverdragelse var undtaget fra bestemmelsen om forkøbsretten, ville der være store dele af landet, hvor det ikke var muligt at få tillægsjord. Jeg måtte derfor lægge megen vægt på, at man opnåede en forbedring på det område, selv om det skete igennem forslaget om landbrugsejendomme.

Det er nu 28 år siden jeg her i det høje folketing var med til at rejse spørgsmålet om tillægsjord. Vi var 6, der på mit partis vegne rejste spørgsmålet; de andre 5 er alle døde, jeg er den eneste, der er tilbage. Det er mig derfor en stor glæde nu at se, at det efterhånden er gået op for alle, at dette spørgsmål, som dengang blev rejst, men som der ikke var stemning nok for at få løst, er så vigtigt, at man må finde en løsning på det.

Det lykkedes da også i det høje landsting at opnå et forlig, der imødekom de ønsker, som er fremsat fra de to sider, således at forbudet imod erhvervelse af flere end 2 ejendomme blev slettet i lovforslaget, men til gengæld indføres der den bestemmelse, at hver gang nogen ønsker at erhverve mere end 2 ejendomme, må de gå ind på at afstå et areal, der svarer til 20 pct. af de pågældende landbrugsarealer, som de herved erhverver, og til en pris, som man enes med statens jordlovsudvalg om.

De andre ændringer, lovforslaget er undergået under forhandlingerne i det høje landsting, er ikke af nogen nævneværdig betydning, og jeg tror derfor ikke, at der om dem kan komme til at stå nogen strid.

De opnåede resultater betyder meget med hensyn til en bedre og sikrere jordfordeling i fremtiden. Der er ved lovforslaget her skabt mulighed for at hindre alle ulovlige nedlæggelser af selvstændige landbrug, og desuden vil det bringe spørgsmålet om tillægsjord et langt stykke frem mod den endelige løsning. Endelig foretages der — selvom det er radikale indgreb, der er tale om — intet indgreb i de bestående ejendomsforhold. Det, der sker, er en begrænsning af adgangen til at erhverve flere

ejendomme, således som jeg allerede har nævnt det: hver gang nogen, enten ved almindeligt køb eller ved arveoverdragelse, erhverver mere end 2 landbrugsejendomme, må han afstå 20 pct. af den jord, han på denne måde erhverver, og dersom det ikke passer ham eller statens jordlovsudvalg, at afståelsen sker af det erhvervede areal, kan der stilles jord til rådighed af arealer, han på anden måde har erhvervet.

Forslaget er vedtaget i landstinget med alle stemmer mod een, og når stillingen er den i landstinget, ville jeg tro, forslagene kunne få en let gang her gennem folketinget. Jeg vil i hvert fald anbefale forslagene på det bedste og håbe på, at de kan gennemføres hurtigt i den skikkelse, de nu har fået.

Marinus Sørensen: Da mit partis ordfører i denne sag ikke kan være tilstede, vil jeg i hans sted gøre nogle bemærkninger til de foreliggende lovforslag.

Når man lægger mærke til lovgivningsarbejdet her på rigsdagen, bekræfter det sig, at jordspørgsmålet indtager en fremskudt plads i vort arbejde, og det er vel naturligt, at dette problem trænger sig på i et så udpræget landbrugsland som vort. Vort mål for lovgivningen på dette område må være at skabe mulighed for en så god jordfordeling som vel muligt. Man må indrømme, at indenfor de forskellige landbrugsstørrelser har husmandshjemmene, både socialt og økonomisk, vist sig at være af stor betydning for vort land. Efter de erfaringer, der er gjort på udstykningsområdet, må vi derfor stræbe efter at skabe så mange selvstændige brug, som forholdene nu engang tillader. Jeg tror, jeg har lov til at sige, at i vore husmandshjem har samfundet et godt aktiv. Ingen steder arbejdes der med større lyst end netop i disse hjem, alle hjemmets beboere hjælper hinanden i det daglige arbejde; ingen steder deles sorger og glæder bedre end netop her. De unge, der udgår fra disse hjem, står godt udrustet til at tage arbejdet op indenfor landbruget, og deres fremtidsdrøm er at få foden under eget bord og plov i egen jord. Deres stræben og fremtidsmål er at få deres eget landbrug, og den chance må man ikke tage fra landbougdommen; giver vi den ikke denne chance, må vi ikke forvente, at ungdommen også i fremtiden vil være landbrugets gode medarbejder, den vil søge andre steder hen, gå ind til byerne for at søge eksistensmulighed.

En god løsning af dette vigtige spørgsmål er af den allerstørste betydning såvel